

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Ref.:
19/00710-21 / 348

Dato:
17.12.2019

Saksbehandler:
Tone-Mette Sjømoen

Oversendelse av referat fra møte i samarbeidsforumet mellom offentlige myndigheter om EMF og helse

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har i samråd med Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Olje- og energidepartementet opprettet et samarbeidsforum mellom offentlige myndigheter om elektromagnetiske felt (EMF) og helse. Mandat for samarbeidsforumet ble sendt ut fra HOD 28.06.2019 (HOD ref. 17/4395-44). Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Direktoratet for strålevern og atomikkerhet er faste representanter i forumet. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, Norges vassdrags- og energidirektorat, helseforetakene og Norsk forening for allmenmedisin deltar ved behov.

Samarbeidsforumet hadde sitt første møte 07.11.2019, og i tråd med mandatet oversendes herved referat fra møtet til de tre nevnte departementer.

Vennlig hilsen

Sindre Øvergaard
Seksjonssjef

Tone-Mette Sjømoen
Fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Referat fra møte i samarbeidsforumet om EMF og helse 07.11.2019

Liste over kopimottakere:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Olje- og energidepartementet

Referat fra oppstartsmøte for samarbeidsforum mellom offentlige etater om elektromagnetiske felt (EMF) og helse – 7. november 2019.

Tilstede:

Helsedirektoratet: Jakob Linhave

Folkehelseinstituttet (FHI): Dag Markus Eide

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom): Tore Lunestad, Helene Unander, Atle Markussen

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE): Guro Grøtterud

Helse Sør-Øst RHF/Ullevål sykehus, Seksjon for miljø- og arbeidsmedisin: Britt Grethe Randem

Helse Nord RHF/UNN Tromsø, Arbeids- og miljømedisinsk avdeling: Jan Vilis Haanes

Norsk forening for allmenmedisin (NFA): Christina Stangeland Fredheim

Direktoratet for strålevern og atomikkerhet (DSA): Tone-Mette Sjømoen, Lars Klæboe

Forfall:

Helsedirektoratet: Magnus Aindley Jahrnes

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE): Arne Venjum

Møteleder: Tone-Mette Sjømoen

Referent: Lars Klæboe

1. Velkommen og presentasjonsrunde

Alle deltakerne presenterte seg og sin arbeidsplass.

2. Presentasjon fra hver virksomhet om deres tilnærming til EMF

- NFA: Sitter i dette forumet for å representere fastlegenes syn på saken.
- Helsedirektoratet: Innen stråling og folkehelse jobber Helsedirektoratet med både UV, radon og EMF. Gjør ikke egne kunnskapsoppdateringer, men lener seg på FHI. Myndighetsutøvelse – forvalter bestemmelser i helsepersonelloven. Har bidratt til etableringen av fire regionale sentre innen astma, allergi og overfølsomhet, RAAO. Stort spenn i henvendelser de får.
- FHI: Publiserer forskning, men er avhengig av ekstern finansiering. Forskningsprosjekter innen mekanismer og toksikologi, men for tiden ingen knyttet til EMF. Gode på kunnskapsoppdateringer, og følger andres kunnskapsoppdateringer, f.eks. SSM. Svarer på spørsmål om stråling.
- Nkom: Utfører målinger og gjør vurderinger av målinger. Gjennomfører flest støymålinger, men også noen målinger av stråling. Langtidsmålinger – måleprosjekt for å måle endring over tid, har pågått siden 2013. Drifter tjenesten www.finnsenderen.no. Svarer på henvendelser om EMF og eksponering.
- NVE: Reguleringsmyndigheten for energi i NVE har ansvar for nettselskapenes utrulling av AMS-målere/smarte strømmålere, mens nettselskapene har ansvaret for kommunikasjonsløsningen som er valgt. Konesjonsavdelingen i NVE har ansvar for kraftlinjer over 22 kV og EMF kan inngå i vurderingen.
- UNN Tromsø, Arbeids- og miljømedisinsk avdeling: Arbeids- og miljømedisinsk seksjon utreder pasienter, gjennomfører forskning og prosjekter, underviser og tilbyr rådgivning, tilbyr instrumentutleie og konsulenttjenester. Dette gjøres også i forhold til helseplager tilskrevet miljøfaktorer, herunder EMF. I praksis gjennomføres det noen få pasientutredninger i året, samt besvares noen telefoniske

henvendelser. Videre gis det undervisning i ulike fora og publiseres vitenskapelig innen tematikken. RAAO utreder og behandler pasienter med kompliserte allergiske tilstander, men ikke helseplager tilskrevet miljøfaktorer, herunder EMF.

- Ullevål sykehus, Seksjon for miljø- og arbeidsmedisin: Hoveddelen av arbeidet består i å utrede arbeidsrelaterte lidelser. 1-2% av utredningene er EMF-relatert, og har hittil i år hatt 6 pasienter. Fikk i forrige uke 5-6 nye henvisninger som dessverre måtte avvises pga. manglende kapasitet.
- DSA: Fagmyndighet på EMF-området. Være oppdatert på kunnskapsstatus, gi informasjon og komme med råd, samt oppdatere og forvalte strålevernregelverket. Deltar i nasjonalt og internasjonalt samarbeid om EMF og helse.

3. Forventninger til samarbeidsforumet

DSA innledet om bakgrunnen for opprettingen av forumet. Helsedirektoratet, FHI og DSA er faste representanter i samarbeidsforumet. Nkom, NVE, helseforetakene ved arbeids- og miljømedisinske enheter og Norsk forening for allmennmedisin deltar ved behov. Andre myndigheter og organisasjoner vil inviteres ved behov. Nkom står til disposisjon ved eventuelle målebehov.

Det ble uttrykt forventninger om at de ulike virksomhetene i forumet er koordinert og samsnakkert om informasjon som vi gir ut.

Temaer som forumet bør diskutere videre er håndtering av bekymring, overfølsomhet og helseplager, inkludert helsetilbud til de som har behov for det. Videre bør forumet diskutere behov for kunnskapsoppsummeringer f.eks. på mekanismer og plager tilskrevet EMF, som det kan være riktigere å se i en større sammenheng enn bare EMF.

4. 5G og myndighetssamarbeid

5G og informasjon blir ett av temaene på neste møte i samarbeidsforumet.

5. Møtefrekvens, møtested o.l.

Det var enighet om å ha tre møter i løpet av 2020, og at det første møtet arrangeres ganske tidlig i løpet av året. Møtene i 2020 vil holdes hos DSA. Det vil også bli mulighet til å delta via videokonferanse.

6. Synliggjøring av arbeidet i gruppa

Referat skal oversendes til Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og Olje- og energidepartementet (OED). DSA vil publisere en nettnyhet om oppstartsmøtet på sine nettsider.

7. Neste møte

Neste møte avholdes i månedsskiftet januar/februar 2020. DSA sender ut en doodle-spørring for å finne en passende dato. Tema på neste møte blir bl.a. 5G og informasjon, samt lage en oversikt som viser hvem som gjør hva innen EMF. DSA utarbeider forslag som sendes til deltakerne på forhånd.

8. Eventuelt

Ingen saker ble meldt inn til eventuelt.